

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Ekotėja“, El. p. rasa@ekoteja.lt	2018-11- į 2018-11-08	Nr. (30.4)-A4(e)- Nr. 1-48
UAB „Nofir“ El. p. lina@nofir.no		

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL ŽŪKLĖS PRAMONĖS ATLIEKŲ TVARKYMO, PRAMONĖS G. 5I IR 5U, TAURAGĖS M. POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:

UAB „Nofir“, Pramonės g. 5I, Tauragė, tel. +370 640 11539, el. p. lina@nofir.no.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas:

UAB „Ekotėja“, Kleimiškės g. 23, Klaipėda; +370 698 11457, el. p. rasa@ekoteja.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Atranka atliekama vadovaujantis 2 priedo 11.5. papunkčiu - nepavojingųjų atliekų laikymas, įskaitant jų paruošimą naudoti, išskyrus paruošimą naudoti pakartotinai, arba šalinti, kai vienu metu laikoma 100 ar daugiau tonų atliekų; bei 11.7 papunkčiu pavojingųjų atliekų šalinimas ar naudojimas, išskyrus: 11.7.1. šio įstatymo 1 priedo 9.6, 9.7 ir 9.8 papunkčiuose nurodytą veiklą; 11.7.2. pavojingųjų atliekų laikymą, įskaitant jų paruošimą naudoti arba šalinti, kai vienu metu laikoma ne daugiau kaip 10 tonų atliekų.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta:

Planuojamą ūkinę veiklą (toliau – PŪV) numatoma vykdyti Tauragės miesto rytinėje dalyje esančiame pramonės rajone, adresu Pramonės g. 5I ir 5U, Tauragė. PŪV veikla bus vykdoma dviejuose vienas šalia kito esančiuose kitos paskirties, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijų naudojimo būdo žemės sklypuose:

- adresu Pramonės g.5I, Tauragė - 1,2259 ha ploto žemės sklype (kad. Nr. 7755/0023:44), esančioje 0,08 ha ploto aikštelėje ir gamybos, pramonės paskirties pastatuose: 1423,21 m² ploto pastate (unik. Nr.7795-0008-9074) ir 433,65 m² ploto pastate (unik. Nr.7795-0008-9063);

- adresu Pramonės g.5U, Tauragė - 3,1586 ploto žemės sklype (kad Nr.7755/0023:48) esančioje 1,0 ha ploto aikštelėje.

UAB „Nofir“ veiklai nuomoja pastatus ir aikšteles pagal tarpusavio sutartis su UAB „Egersund Net“ - 2018-08-13 „Gamybinių patalpų ir sandėliavimo aikštelės nuomos sutartis“ ir 2018-01-31 „Negyvenamų patalpų panaudos sutartis“ (PAV atrankos informacijos III skyriaus 19 punktas).

Vadovaujantis Tauragės miesto bendrojo plano, patvirtinto Tauragės rajono savivaldybės

tarybos 2008-11-13 sprendimu Nr. 1-851, sprendiniais, PŪV teritorija patenka į Tauragės miesto komercinių ir pramonės sandėliavimo objektų teritoriją. PŪV kaimynystėje išsikūrusios kitos, gamybine-komercine veikla užsiimančios įmonės. PŪV vietovės aplinkinės teritorijos retai apgyvendintos, šalia PŪV nėra mokyklų, ligoninių, teritorija nepasižymi jautriomis aplinkos poveikiui teritorijomis. Nuo PŪV veiklavietės artimiausios pavienės sodybos randasi šiaurės rytų pusėje - 0,3 km atstumu ir vakarų pusėje – 0,59 km atstumu; gyvenamasis rajonas randasi 1,1 km atstumu šiaurės vakarų kryptimi. Artimiausia mokymosi įstaiga – Jovarų pagrindinė mokykla nutolusi 1,5 km atstumu. Medicinos įstaigų 1,5 km atstumu nėra. *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 20 punktas).*

PŪV teritorija inžineriniu požiūriu yra pakankamai išvystyta. PŪV teritorijoje yra privažiuojamieji vidaus keliai, kieta danga dengta teritorija. Vadovaujantis VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašu, sklype yra elektros, vandentiekio, nuotekų, dujų tiekimo tinklai bei ryšių linijos. PŪV įgyvendinimui papildomų inžinierių tinklų įrengti nereikės. *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 20 punktas).*

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimo Nr.343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ 206 punktu, pavojingų atliekų surinkimo punktam taikoma sanitarinė apsaugos zona (toliau - SAZ) - 50 m. Visa 50 m dydžio SAZ patenka UAB „Egersund Net“ eksploatuojamus sklypus. UAB „Nofir“ įsipareigojo įregistruoti SAZ nekilnojamojo turto registre *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 20 punktas).*

PŪV teritorijoje nėra eksploatuojamų ir išžvalgytų žemės gelmių telkinių. Vadovaujantis Lietuvos geologijos tarnybos žemės gelmių registro naudingųjų iškasenų telkinių žemėlapiu, arčiausiai esantys naudingųjų išteklių telkiniai yra: *Tauragės molio telkinys (IV sklypas)*, esantis apie 0,95 km atstumu nuo PŪV. Telkinio registracijos Nr. 2102. Kiti Tauragės molio telkiniai (III sklypas (Nr. 2100) ir VII sklypas (Nr. 2103)) nuo PŪV yra nutolę atitinkamai 1 km ir 1,24 km atstumu. *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 21 punktas).*

Vadovaujantis Geologijos informacijos sistemos GEOLIS duomenimis, PŪV teritorijoje geologinių procesų ir reiškinių bei geotopų nėra. Artimiausia geologinis reiškinys – Nuošliauža upės Jūros krante, renovuotame dviračių take (Nr. 1089) nutolęs nuo PŪV apie 2 km *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 21 punktas).*

Pagal žemės gelmių registro požeminio vandens vandenviečių žemėlapi, artimiausia vandenvietė yra Tauragės miesto geriamojo gėlo vandens vandenvietė (registro Nr. 118), nutolusi nuo PŪV apie 2,7 km. PŪV vieta į vandenvietės apsaugos zonos ribas nepatenka *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 25 punktas).*

Vadovaujantis LR Aplinkos ministerijos internetinėje svetainėje pateikta Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studijos Lietuvos kraštovaizdžio fiziomorfotopų žemėlapiu, PŪV vieta yra teritorijoje, kurią apibūdina indeksas V0H1-b ir kurios vizualinis dominantiškumas yra „b“. Vizualinę struktūrą formuojantys veiksniai: neišreikšta vertikali sasklaida (erdvinis despektiškumas) (V0); horizontalioji sasklaida (erdvinis atvirumas) vyraujančių pusiau uždarytų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis (H1); vizualinis dominantiškumas b – kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikšti tik horizontalūs dominantai. PŪV vieta randasi urbanizuotoje – pramoninėje vietovėje, kurioje vykdoma pramoninė veikla. Betarpiškai besiribojančioje PŪV teritorijoje vyrauja gamybiniai pastatai ir juos aptarnaujanti infrastruktūra. Įvertinus esamą PŪV vietovės situaciją, PŪV įgyvendinimas bendrai kraštovaizdžio struktūrai įtakos neturės *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 22 punktas).*

Vadovaujantis Saugomų teritorijų kadastro duomenimis, PŪV teritorija nepatenka nei į saugomas, nei į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas. Arčiausiai PŪV vietos esančios Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos yra Jūros upė žemiau Tauragės ir Šešuvies ir Jūros upės slėniai, nuo PŪV vietos nutolę atitinkamai 1,8 km ir 1,9 km atstumu *(PAV atrankos informacijos III skyriaus 23 punktas).*

Pagal Nekilnojamojų kultūros vertybių registro duomenis, nuo PŪV vietos 1 km spinduliu

nekilnojamojo kultūros vertybių nėra. Artimiausios nekilnojamosios kultūros vertybės: Lietuvos karių kapai (kodas 25480) (1,1 km), Geležinkelio stotis (kodas 30622) (1,5 km), Tauragės žydų senųjų kapinių dalis (kodas 20689) (1,5 km) (*PAV atrankos informacijos III skyriaus 28 punktas*).

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

Šiuo metu UAB „Nofir“ vykdo nepavojingų atliekų (kodai 020104, 020199, 040209, 040221) tvarkymą, adresu Pramonės g. 5I, Tauragė. Įmonėje tvarkomi žvejybiniai tinklai ir žuvų fermų tinklai bei tinklų gamybos metu susidariusios tinklų atliekos. Tvarkymo pajėgumai - 10 000 t nepavojingų atliekų per metus. 99 % tvarkomų atliekų (kodas 020199) yra importuojama.

UAB „Nofir“ planuoja šalia vykdomos nepavojingų atliekų tvarkymo veiklos (R12, R13, S5), pradėti nepavojingų tinklų tvarkymo veiklą R10¹ – paruošimas naudoti pakartotinai; tvarkyti iš Norvegijos importuojamus žuvų fermų tinklus su impregnantu - divario oksido (Cu₂O) t.y. pavojingas atliekas; importuoti ir tvarkyti nepavojingus maisto tiekimo vamzdžius iš žuvų fermų bei žuvų fermų tinklus laikančias konstrukcijas, kurie pagaminti iš PE (polietileno). Įgyvendinus PŪV, numatoma apdoroti iki 5 300 t/m pavojingų atliekų ir 4 700 t/m nepavojingų atliekų. PŪV metu metinis tvarkomų atliekų pajėgumas – 10 000 t/metus nesikeis. Vienu metu įmonėje bus laikoma iki 1350 t pavojingų atliekų ir 3350 t nepavojingų atliekų (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Įmonėje bus tvarkomos šios atliekos:

- 020108* - žuvų fermų tinklų (impregnuoti, kurių sudėtyje yra divario oksido > 0,25 % svorio), pagamintų iš nailono (PA6), atliekos,
- 020199 - žvejybinių tinklų, pagamintų iš nailono (PA6), polietileno (PE), atliekos,
- 020199 - žuvų fermų ir žvejybinių tinklų virvių (neimpregnuotos), pagamintų iš polipropileno (PP), nailono (PA6) atliekos,
- 020199 - žuvų fermų pašarų tiekimo vamzdžių, pagamintų iš polietileno (PE), atliekos,
- 020199 - žuvų fermų tinklus laikančių vamzdžių, pagamintų iš polietileno (PE), atliekos,
- 040109 - nailono (PA6) impregnuotų (išskyrus divario oksidą) tinklų gamybos atliekos, susidariusios gaminat naujus tinklus,
- 040221 - nailono (PA6) neimpregnuotų tinklų gamybos atliekos, susidariusios gaminat naujus tinklus (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Atliekos į veivlavietę atvežamos iš Lietuvos ir/ar importuojamos autotransportu, kurių vežamoji galia iki 22 t. Atvežimo laikas nuo 8 val. iki 16:30 val. Atliekos atvežamos palaidos arba sudėtos ant medinių padėklų. Į veivlavietę pristatytos atliekos sveriamos svarstyklėmis: dvejose svarstyklėse yra gamybiniame pastate, vienos – aikštelėje. UAB „Nofir“ turi kranines svarstyklės su kabliu. Šiomis svarstyklėmis bus sveriami vamzdžiai. Pavojingos atliekos (žuvų fermų tinklai) bus sveriamos tik gamybiniame pastate; nepavojingi žvejybiniai tinklai, virvės ir vamzdžiai, priklausomai nuo pakrovimo būdo, sveriami pastate arba aikštelėje. Jei atliekos pakrautos palaidai – sveriamos viduje, jei ant padėklų – lauke. Svėrimo duomenys fiksuojami atliekų gabenimo dokumentuose, taip pat vidinėje apskaitos programoje. Atliekant pristatomų atliekų patikrą, patikrinami atliekų vežimo dokumentai. Nustatomas atliekų svoris. UAB „Nofir“ turimu infraraudonųjų spindulių prietaisu nustatoma plastikinių tinklų sudėtis: PE, PP, PA6. Pavojingų atliekų žuvų fermos tinklų (kodas 020108*) partijų užterštumui nustatyti paimami mėginiai ir UAB „Nofir“ laboratorijoje nustatomas bendras užterštumas divario oksidu (Cu₂O) ir vašku. Jei užterštumas bus <25 % svorio, tinklai bus rūšiuojami ir ardomi; jei užterštumas >25 % svorio, tinklai bus rūšiuojami, ardomi ir plaunami. Atliekos iš automašinos iškraunamos: patalpoje naudojant kėlimo blokus ir/ar lauke naudojant krautuvus. Pavojingos atliekos (kodas 020108*) iškraunamos ir laikomos patalpoje. Nepavojingos atliekos (kodai 020199, 040221, 040221) gali būti iškraunamos ir laikomos patalpoje ir/ar lauke. (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Nepavojingų atliekų tvarkymas. Nepavojingoms atliekoms priskiriami visi panaudoti tinklai, išskyrus impregnuotus divario oksidu (Cu₂O) žuvų fermų tinklus. Infraraudonųjų spindulių prietaisu

nustatoma plastiko rūšis. Atliekos (tinklai) ardamos, naudojant peilius. Tinklai ir virvės, kurios nebetinkamos pakartotinam naudojimui ir perdirbimui, (kodas 191212) smulkinamos iki 1 m ilgio atliekų. Dalis išardytų tinklų (pagal klientų pageidavimus) presuojami antrinių žaliavų presu. Tinklų ardymo metu atskiriamos atliekos: plastiko tinklai (kodas 191204), juodieji metalai (kodas 191202), spalvoti metalai (kodas 191203), neperdirbamos tinklų, virvių atliekos (kodas 191212), bei atliekos paruošiamos naudoti pakartotinai: plūdės, tinklai, virvės, nerūdijantis plienas, metalinės grandinės. Plastiko tinklų atliekos (kodas 191204), priklausomai nuo plastiko rūšies, skirstomos į PA6, PP, PE. Plastiko PA6 tinklai supresuojamos į kipus, kurių matmenys yra 1,25x1,3x0,8 m ir svoris 460 kg. Plastikiniai vamzdžiai smulkinami smulkintuvu iki 10-20 mm dydžio plastiko atliekų (kodas 191204) (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Pavojingų atliekų – kodas 020108 tvarkymas.* Žuvų fermų tinklų užterštumo lygis pagal divario oksidą (Cu_2O) nustatomas laboratorijoje. Jei bendras užterštumas (divario oksidas, vaškas) bus < 25 % svorio, tinklai bus tik ardomi, rūšiuojami ir atiduodami perdirbimui kitiems atliekų tvarkytojams, jei tinklų bendras užterštumas bus >25 % svorio, tinklai bus ardomi, rūšiuojami ir plaunami. Tinklai plaunami, siekiant sumažinti tinklų užterštumo (pavojingumo) lygį ir parduoti tinklus (kodas 191211*) didesne kaina. Žuvų fermų tinklo (kodas 020108*) sudėtis: tinklas - PA6 plastikas (impregnuotas nailonas) – ardomas ir/ar plaunamas, tampa atlieka (kodas 191211*); virvė iš PP, kuri nupjovus tampa atlieka (kodas 191212); PVC plastikinė žarna – nupjovus tampa atlieka 191212 arba parduodama kaip prekė; PA-ABS plastikiniai žiedai - nupjovus tampa atlieka (kodas 191204) (plastiko atliekos) arba atlieka (kodas 191212) arba parduodami kaip prekė; nerūdijančio metalo centriniai žiedai – nupjovus tampa preke ir parduodama. Žuvų fermų tinklų gamybos metu divario oksidu (Cu_2O) impregnuojama tik tinklinė medžiaga, o kitos tinklo dalys – plastikiniai ir metaliniai žiedai, virvės, plastikinės žarnos nėra impregnuotos, todėl priskiriamos nepavojingoms atliekoms (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Pavojingų žuvų fermų tinklų (kodas 020108*), kurių bendras užterštumas bus >25 % svorio, medžiaga plovimui bus ruošiama gamybinėje (ardymo, rūšiavimo) patalpoje (unik. Nr. 7795-0008-9074). Ardymo metu žuvų fermų tinklų medžiaga bus pjaustoma į 3 m pločio gabalus, kurie vėliau bus susiuvami į vieną ilgą 3 m pločio juostą. Taip medžiaga bus ruošiama plovimui ir sudedama į pakavimo dėžę. Plovimo linijoje tinklų plovimas bus vykdomas tik vandeniu, naudojant aukšto spaudimo siurbli. Plovimas bus vykdomas prie ardymo patalpos gretimose patalpoje (unik. Nr. 7795-0008-9063) įrengtoje aukšto slėgio spaudimo plovimo linijoje, kurią sudarys: aukšto slėgio siurblys, plovimo kamera, džiovinimo kamera, o taip pat vandens valymo įranga: 4 vnt. 20 m³, vandens talpos (2 vnt. švariam (išvalytam) vandeniui, 2 vnt. po plovimo užterštam vandeniui), 1 vnt. 3 m³ paskirstymo (kontrolinės) talpa, vandens filtravimo įranga, kuri bus patalpinta į dviejų aukštų namelį – konteinerį, kurio parametrai 6,5 m x 2,5 m x 4,8 m). Paruošta medžiaga bus plaunama nerūdijančio plieno plovimo kameroje. Kameroje bus įmontuotos 8 sukimosi mentės. Ant kiekvienos jų po du purkštukus. Pakavimo dėžė bus privežama prie plovimo kameros. Medžiaga įleidžiama pro angą kameros viršuje ir tvirtinama prie sukimosi volų. Volų pagalba medžiaga judės nepertraukiamai į džiovinimo kamerą ir iš džiovinimo kameros į pakavimo dėžę. Išplauti tinklai bus džiovinami su vandeniniais kaloriferiais, kurie bus pritvirtinti džiovinimo kameros sienoje. Jie pūs į džiovinimo kamerą karštą orą. Susidariusi drėgmė džiovinimo kameroje bus pašalinama per ventiliacinę angą. Po džiovinimo tinklai bus apie 15% drėgnumo. Tinklų plovimo metu planuojama pašalinti iki 20% bendro užterštumo nuo tinklų paviršiaus. Planuojama per dieną išplauti apie 6 t impregnuotų tinklų (kodas 020108*); per metus – 1500 t (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Tinklai yra sudaryti iš tinklo, plastikinių žarnų/žiedų, virvių, plūdžių, švininių virvių, nerūdijančio plieno vielų. Išardžius tinklus ir atskyrus sudėtines dalis, jos bus rūšiuojamos: į tinkamas perdirbti atliekas (191211*, 191204, 191202, 191203), į perdirbimui netinkamas atliekas, bet tinkamas energijai gauti (191212), į produktus, kurie bus pakartotinai panaudojami. Atliekų tvarkymo metu susidariusios atliekos bus pridudamos atitinkamas atliekas tvarkančios įmonėms

arba eksportuojamos. Iš nepavojingų atliekų pagaminamiems produktams sertifikuoti yra sukurtas įmonės standartas, kuriame nurodomi rodikliai, kuriuos turi atitikti produktas. Tik po sertifikavimo atlieka tampa produktu. Produktai parduodami kaip prekės Lietuvoje ir eksportuojami (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 9 punktas*).

Tinklų plovimo metu iš nuotekų bus atskirtas pramoninių nuotekų valymo dumbblas, kuriame yra pavojingųjų medžiagų (kodas 190813*). Dalis dumblo nusės nešvaraus vandens talpyklą (2 vnt. po 20 m³) dugne. Šios talpyklos turės aptarnavimo liukus apačioje, taip pat išleidimo angas. Periodiškai (kas šešis mėnesius) talpyklos bus apžiūrimos, įvertinant susidariusių atliekų kiekį ir, esant poreikiui, susikaupusios atliekos bus pašalinamos per išleidimo angas, prie kurių pritvirtintos žarnos. Susidaręs dumbblas perduodamas šias atliekas tvarkančiai įmonei. Planuojama, kad dumblo susidarys apie 70 t/metus (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 9 punktas*).

Buities reikmėms suvartojamo vandens kiekis – 25 m³/mėn., 300 m³/metus. Buitinių nuotekų kiekis bus – 25 m³/mėn., 300 m³/metus. Buitinės nuotekos bus išleidžiamos į UAB „Egersund Net“ tinklus, o vėliau į UAB „Tauragės vandenys“ tinklus (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas*).

Žuvų fermų tinklų (kodas 020108*) plovimo vandenų tvarkymas bus vykdomas pagal technologiją, naudojamą Norvegijos įmonėse, kurios plauna žuvų fermų tinklus. Įranga yra suprojektuota pakartotinai naudoti visą plovimo cikle susidariusį vandenį. Išvalytas vanduo tinkamas tolimesniam tinklų plovimui. Plovimui bus naudojamas švarus vanduo, kuris cirkuliuos apytakine sistema. Plovimo proceso pradžioje dvi 20 m³ švaraus vandens talpos bus pripildomos švairiu vandeniu iš centrinės vandens tiekimo sistemos. Reikalingas vandens papildymas iki 5 m³/sav., ~22 m³/mėn., ~260 m³/metus. Gamybinių nuotekų nesusidarys, nes tinklų plovimui vanduo cirkuliuos apytakine sistema ir reikės tik vandens papildymo, nes plaunami tinklai turi savybę absorbuoti (įgerti) vandenį, kuris vėliau bus išgarinamas kaloriferių pagalba (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas*).

Plaunant žuvų fermų tinklus į plovimo vandenį patenka impregnantas (divario oksidas, vaškas), maistinių medžiagų ir organinių junginių likučiai. Nuotekos iš plovimo įrangos paduodamos į vieną iš nuotekų talpų po 20 m³. Abiejose talpose bus sumontuoti povandeniniai slėgio davikliai kartu su temperatūros matuokliu. Vandens lygio reguliavimui bus naudojami du 2/2 kryptčių rutuliniai vožtuvai su elektrine rotacine pavara, kuri uždaro arba atidaro talpas ir nukreipia nuotekas į vieną iš talpų. Kai viena talpa užsipildys arba talpoje vandens lygis pakils virš nustatyto lygio, elektrinis vožtuvas užsidarys ir vanduo tekės į kitą talpą. Pasiekus nustatytą aukščiausią vandens lygį nuotekų talpoje, laikmatis įsijungs ir skaičiuos 60 minučių. Laikant nuotekas talpykloje bent 1 valandą, didesnės dalelės (impregnantas, smėlis) nusės talpos dugne. Tai – pirminio mechaninio valymo etapas. Po šio laiko atsidarys 2/2 kryptčių rutulinis vožtuvas su elektrine rotacine pavara, o išleidimo siurblys su dažnio keitikliu nukreips nuotekas į valymo įrenginį, kuris bus patalpintas į dviejų aukštų namelį-konteinerį (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas*).

Pagrindinio valymo etape vanduo valomas cheminiu ir mechaniniu-magnetiniu būdu. Cheminis valymas atliekamas absorbcijos, koaguliacijos ir flokuliacijos deriniu. Valymo procesas vyksta naudojant absorbentus – miltelinius mišinius iš neorganinių absorbentų, metalo druskų ir organinių polimerų. Kadangi jie labai aktyvi, jų veiklusis paviršius yra labai didelis. Absorbicija atliekama naudojant aktyvaus paviršiaus molio miltelius. Maistinės medžiagos ir organiniai junginiai prisijungia prie molio dalelių elektrostatinės jėgos pagalba. Koaguliacija ir flokuliacija atliekama nuosekliais žingsniais, dėl kurių dalelės susiduria ir sulimpa į gabalėlius. Tada gabalėliai sujungiami su geležies milteliais (magnetinis dalelių atskyrimas). Po to į vandenį įpilamos koaguliacijos cheminės medžiagos, kurių krūvis yra priešingas suspenduotų kietų dalelių ir ištirpusių junginių kiekiams, kad neutralizuotų neigiamus nenusėdančių kietų dalelių (pvz., molio ir spalvą suteikiančių organinių medžiagų) krūvius. Koaguliacijai bus naudojami neorganiniai aliuminio druskų pagrindo koagulantai. Įbėrus į vandenį šie didelio krūvio jonai neutralizuoja

suspenduotas daleles. Susidarę neorganiniai hidroksidai suformuoja trumpas polimerų grandines, kurios sustiprina mikroflokuliacijos formavimąsi. Likę teršalai nusės kartu su aliuminio hidroksidu (PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas).

Flokuliacija (atsargaus maišymo etapas) padidina dalelių dydį iš submikroskopinių flokuliuotų dalelių į matomas suspenduotas daleles. Flokuliacijai naudojamas anijoninis polimeras (organinė cheminė medžiaga su ilga grandine ir didele molekuline mase). Magnetinis dalelių atskyrimas (MDA) – tai etapas, kuriame flokuliuotos dalelės pašalinamos iš valomo vandens. Koaguliacijos / flokuliacijos etape įberiama geležies pagrindo miltelių, kurie suriša išaugusias flokuliuotas daleles. Magnetinių jėgų pagalba flokuluota dalelė pašalinama iš vandens srauto. Galiausiai išvalyto vandens drumstumas tampa mažesnis, taip pat gerokai sumažėja impregnanto, maistinių medžiagų ir organinių junginių kiekis. Šios medžiagos yra negrįžtamai surišamos su aliuminio hidroksidu – įgauna dehidruoto dumblo formą. Dumblas nuslys į specialią dumblo 1m³ tūrio talpą. Į dumblo talpą patekęs vanduo bus automatiškai išsiurbiamas, grąžinant jį į maišytuvą. Dumblas bus pridudamas atliekų tvarkytojams tolimesniam tvarkymui (PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas).

Išvalytas vanduo per švaraus vandens paskirstymo rezervuarą povandeninio siurblio pagalba bus išleidžiamas į vieną iš 20 m³ švaraus vandens talpų ir galės būti pakartotinai naudojamas plovimo procese (PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas).

Iš viso vandens valymo įrangoje gali būti apie 2-2,5 m³ vandens. Gedimo atveju sklendės būtų uždarnos ir filtravimo įranga būtų tuščia. Sklendės bus valdomos automatiškai, bet bus galimas ir mechaninis valdymas. Filtravimo įrangos profilaktiniai patikrinimai ir remonto darbai bus planuojami. Prieš remontą ar reviziją plovimo nuotekos bus išvalomos ir laikomos dviejose 20 m³ talpos švaraus vandens talpose. Tinklų plovimo nuotekų valymo įrangos gedimo atveju, automatiškai stabdomas tinklų plovimas. Sistemoje esančios plovimo nuotekos, kurių sumoje gali būti iki 25 m³, išleidžiamos į dvi 20 m³ tūrio nevalytų nuotekų talpas. Pašalinus gedimą, nuotekos bus išvalomos (PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas).

PŪV metu bus eksploatuojamos kieta, skysčiams nelaidžia danga padengtos aikštelės, kurių plotas 1,0 ha ir 0,08 ha. Aikštelėse bus laikomos ir tvarkomos tik nepavojingos atliekos. Paviršinės nuotekos nuo aikštelių surenkamos įrengtų pagal nuolydį šulinėlių pagalba ir išleidžiamos į Tauragės miesto lietaus kanalizacijos tinklus, kuriuos eksploatuoja UAB „Tauragės vandenys“. Išleidžiamų į UAB „Tauragės vandenys“ tinklus paviršinių nuotekų tarša atitiks sutartyje su UAB „Tauragės vandenys“ nustatytus paviršinių nuotekų kokybės reikalavimus, o taip pat Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“, reikalavimus (PAV atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas).

Išplauti tinklai bus džiovinami su kaloriferiais, kurie bus pritvirtinti džiovinimo kameros sienoje. Jie pūs į džiovinimo kamerą karštą orą. Kaloriferiai bus pajungti nuo esamo dujinio šildymo katilo „Buderus“, kuris naudojamas gamybinėms patalpoms šildyti. Katilinėje sumontuoti „Buderus“ katilai -2 vnt., kurių kiekvieno našumas po 190 kW. Vienu metu dirba tik vienas katilas, kitas yra atsarginis. Katilinę eksploatuoja patalpų ir teritorijos savininkė UAB „Egersund Net“ (PAV atrankos informacijos II skyriaus 11 punktas).

Šiuo metu katilinė sudegina apie 16 t dujų per metus. Pajungus kaloriferius, dujų poreikis padidės 20%. Todėl patalpų šildymui ir išplautų tinklų džiovinimui per metus reikės apie 20 t suskystintų dujų. Susidariusi drėgmė (tik vandens garai) džiovinimo kameroje bus pašalinama per ventiliacinę angą. Po džiovinimo medžiaga bus apie 15 % dėgnumo. Vykdam atliekų apdoravimo ir perkrovos darbus emisijų nesusidarys, nes susmulkintų PE vamzdžių ir konstrukcijų atliekų minimalus dydis bus 10-20 mm, t.y. tokios granulometrinės sudėties atliekos nedulka. Kitos tvarkomos ir susidariusios atliekos bus dar didesnės ir emisijų į aplinką neišsiskirs. Pavojingų tinklų plovimas bus vykdomas uždaroje patalpoje aukšto spaudimo vandens srove, todėl į aplinkos orą taip pat nepateks teršalai (PAV atrankos informacijos II skyriaus 11 punktas).

Įvertinus atliktos oro taršos sklaidos skaičiavimų rezultatus, daroma išvada, kad UAB „Nofir“ planuojama veikla kartu su UAB „Egersund Net“ eksploatuojama katiline, nėra pavojinga aplinkai ir žmonių sveikatai, nes planuojamos ūkinės veiklos metu iš katilinės, išmestų į aplinkos orą azoto oksidų sklaida pažemio sluoksnyje neviršija Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001-12-11 įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“ nustatytų ribinių verčių aplinkos ore ir gyvenamojoje aplinkoje (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 11 punktas*).

PŪV metu numatomi tvarkyti žuvų fermų tinklai ir žvejybiniai tinklai iki pristatymo į UAB „Nofir“ jau būna išplauti, todėl neturi kvapo. Tinklų plovimo procese panaudoto vandens laikymo talpos ir valymo įrengimai yra uždaro tipo, todėl nesąlygos nemalonių kvapų pasklidimo į aplinką. Vandens valymo proceso metu susidaręs dumblas (kodas 190813*) bus laikomas uždaroje patalpoje sandariuose maišuose, todėl nemalonus kvapo susidarymui neturės įtakos (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 12 punktas*).

Triukšmo poveikio gyvenamajai aplinkai įvertinimui buvo atliktas triukšmo sklaidos skaičiavimas, kuris parodė, kad žūklės pramonės atliekų tvarkymo įmonės UAB „Nofir“ Pramonės g. 5I ir 5U, Tauragėje ūkinės veiklos sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje dienos, vakaro ir nakties metu neviršys triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Viešojo naudojimo gatvėmis pravažiuojančio ir su žūklės pramonės atliekų tvarkymo įmonės UAB „Nofir“ Pramonės g. 5I ir 5U, Tauragėje ūkine veikla susijusio autotransporto sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje dienos, vakaro ir nakties metu neviršija triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų pagal Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (*PAV atrankos informacijos II skyriaus 13 punktas*).

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. Paaiškėjus, kad vykdomos veiklos metu daromas didesnis poveikis aplinkai nei buvo vertinamas atrankos dokumentuose, privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį mažinančias priemones/mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.2. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

6.3. Atliekų laikymui eksploatuojamos aikštelės yra padengtos kieta, skysčiams nelaidžia danga. Aikštelių teritorijoje susidariusios paviršinės nuotekos surenkamos pagal nuolydį įrengtų šulinėlių pagalba ir išleidžiamos į Tauragės miesto lietaus kanalizacijos tinklus. Išleidžiamų į tinklus paviršinių nuotekų tarša atitiks Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

6.4. Pavojingų atliekų - žūklės pramonės tinklų plovimui naudojamas vanduo cirkuliuos apytakine sistema, kurioje užterštas vanduo bus išvalomas ir grąžinamas tolimesniam naudojimui. Tokiame technologiniame procese užterštos gamybinės nuotekos nesusidaro. Be to, yra taupomi gamtiniai išteklių, nes papildymui reikia tik minimalaus kiekio vandens, kurį tinklai absorbuoja ir kuris vėliau išgarinamas kaloriferių pagalba.

6.5. PŪV organizatorius įsipareigojo teisės aktų nustatyta tvarka įregistruoti SAZ ribas nekilnojamo turto registre.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimant atrankos išvadą.

7.1. PŪV numatoma vykdyti Tauragės miesto rytinėje dalyje esančiame pramonės rajone,

nutolusiame nuo gyvenamųjų teritorijų, mokyklų, ligoninių ir kitų veiklos poveikiui jautrių objektų.

7.2. PŪV bus vykdoma esamuose gamybos, pramonės paskirties pastatuose ir lauko aikštelėse, esančiuose inžineriniu požiūriu išvystytoje teritorijoje, kurioje yra įrengta visa veiklai reikalinga infrastruktūra: paklota kieta danga, įrengti privažiuojamieji vidaus keliai, elektros, vandentiekio, kanalizacijos, paviršinių nuotekų surinkimo, dujų tiekimo tinklai bei ryšių linijos. Papildomų statinių ir inžinierių tinklų statyba nebus vykdoma.

7.3. Įvertinus atstumus iki saugomų ir Europos ekologiniam tinklui „Natura 2000“ teritorijų (1,8 – 1,9 km), poveikis saugomoms teritorijoms, įskaitant Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas, biologinei įvairovei nenumatomas, kadangi poveikiui jautrios teritorijos yra pakankamai toli nuo PŪV vietos.

7.4. Pagal žemės gelmių registro požeminio vandens vandenviečių žemėlapi PŪV vieta į vandenviečių apsaugos zonas ir juostas nepatenka ir veiklos ribojimai pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, XX skyrių, PŪV netaikomi. Artimiausia vandenvietė - yra Tauragės miesto geriamojo gėlo vandens vandenvietė (registro Nr. 118), nutolusi nuo PŪV apie 2,7 km atstumu.

7.5. Vadovaujantis kultūros vertybių registro duomenimis, planuojamoje teritorijoje ir jos gretimybėse nekilnojamosios kultūros vertybės neregistruotos, todėl PŪV neigiamo poveikio kultūros paveldui neturės.

7.6. Įvertinus atliktos oro taršos sklaidos skaičiavimų rezultatus nustatyta, kad įgyvendinus PŪV į aplinkos orą išmetamų azoto oksidų sklaida pažemio sluoksnyje neviršija Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001-12-11 įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“ nustatytų ribinių verčių aplinkos ore ir gyvenamojoje aplinkoje.

7.7. Atlikus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad žūklės pramonės atliekų tvarkymo įmonės UAB „Nofir“ Pramonės g. 5I ir 5U, Tauragėje ūkinės veiklos sukiamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje dienos, vakaro ir nakties metu neviršys triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“.

7.8. Žūklės pramonės atliekos bus apdorojamos taip, kad susidarytų kuo mažiau atliekų ir būtų galimas pakartotinas atskirų tinklų dalių panaudojimas. Žūklės pramonės atliekų apdorojimo metu susidaranti atliekos rūšiuojamos ir laikomos atitinkamai atliekų rūšiai skirtose vietose iki perdavimo šių atliekų tvarkytojams, registruotiems Atliekų tvarkytojų valstybės registre.

7.9. Pavojingų atliekų - žūklės pramonės tinklų plovimui naudojamas vanduo cirkuliuos uždara apytakine sistema, kurioje užterštas vanduo bus išvalomas ir grąžinamas tolimesniam naudojimui. Tokiame technologiniame procese užterštos gamybinės nuotekos nesusidaro. Be to, yra taupomi gamtiniai išteklių, nes papildymui reikia tik minimalaus kiekio vandens, kurį tinklai absorbuoja ir kuris vėliau išgarinamas kaloriferių pagalba.

7.10. Paviršinės nuotekos nuo atliekų laikymui skirtų kieta danga padengtų aikštelių bus surenkamos pagal nuolydį įrengtų šulinėlių pagalba ir išleidžiamos į Tauragės miesto lietaus kanalizacijos tinklus. Išleidžiamų į tinklus paviršinių nuotekų tarša atitiks Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

7.11. PŪV metu numatomi tvarkyti žuvų fermų tinklai ir žvejybinių tinklai iki pristatymo tvarkymui jau būna išplauti, todėl neturi kvapo. Tinklų plovimo procese panaudoto vandens laikymo talpos ir valymo įrenginiai yra uždaro tipo, todėl nesąlygos nemalonių kvapų pasklidimo į

aplinką. Vandens valymo proceso metu susidaręs dumblas (kodas 190813*) bus laikomas uždaroje patalpoje sandariuose maišuose, todėl nemalonaus kvapo susidarymui neturės įtakos.

7.12. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 1 p., atsakingas už planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, galimo poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.13. Tauragės apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 3 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų, numatomų priemonių joms išvengti ar sušvelninti ir padariniams likviduoti, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.14. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 2 p., atsakingas už galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį nekilnojamajam kultūros paveldui, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.15. Tauragės rajono savivaldybės administracija pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 5 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir šios veiklos galimo poveikio aplinkai, atsižvelgiant į patvirtintų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius bei galimybes pagal teisės aktų reikalavimus juos keisti ir į pagal įstatymus vykdomo savivaldybės aplinkos stebėsenos (monitoringo) duomenis, pasiūlymų informacijai atranka, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, ir, įgyvendinus 6 punkte nurodytas priemones, neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią bei pateiktą informaciją atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo, ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada – UAB „Nofir“ planuojamai ūkinei veiklai žūklės pramonės atliekų tvarkymui, Pramonės g. 5I ir 5U, Tauragės m., poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Nurodoma atrankos išvados apskundimo tvarka.

Ši atrankos išvada per vieną mėnesį nuo jos gavimo ar paskelbimo dienos gali būti skundžiama Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Taršos prevencijos departamento direktorė,
atliekanti Aplinkos apsaugos agentūros
direktorius funkcijas

Justina Černienė

Daiva Plokštienė, tel. 8 46 241799, el. p. daiva.plokstiene@aaa.am.lt
Rūta Ramonaitė, tel. 8 46 410456, el. p. ruta.ramonaite@aaa.am.lt

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
2018 m. lapkričio d. atrankos išvados Nr. (30.4)-A4(e)-

ADRESATŲ SĄRAŠAS

Tauragės rajono savivaldybės administracijai
El. p. savivalda@taurage.lt

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentui
El. p. taurage@nvsc.lt

Tauragės apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai
El. p. taurage.pgv@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyriui
El. p. taurage@kpd.lt

Žiniai
Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos
El. p. info@aad.am.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Nofir pavojingi tinklai išvada
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-11-27 Nr. (30.4)-A4(e)-2764
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	JUSTINA ČERNIENĖ, Departamento direktorė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-11-27 13:28:00
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-15 - 2021-11-14
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Danguolė Petravičienė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-11-27 17:20:27
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	Dokumentų valdymo sistema VDVIS
Sertifikato galiojimo laikas	2017-12-09 - 2022-12-09
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Vienas ar daugiau elektroninių parašų negalioja. Tikrinimo data: 2018-11-28 09:36:10
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2018-11-28 atspausdino Daiva Plokštienė
Paieškos nuoroda	